

Näringsdepartementet
dnr N2013/3071/ITP
maria.solberg@regeringskansliet.se
n.registrator@enterprise.ministry.se

Remissvar bättre prisreglering, dnr N2013/3071/ITP

Svenska Stadsnätetsföreningen, SSNf, är en bransch- och intresseorganisation som organiserar 150 stadsnät och 130 leverantörer av tjänster och utrustning inom bredbandsområdet. Föreningen företräder därmed en majoritet av de aktörer som aktivt investerar i ny modern infrastruktur för bredband i Sverige. Huvudsyftet för våra offentligt ägda stadsnät är att ge invånare, företag och kommunal verksamhet i respektive kommun och region såväl på landsbygden som i tätort möjlighet till bredband via öppna konkurrensneutrala nät där valfrihet och öppenhet på icke diskriminerande villkor råder. Det öppna nätet ger befintliga och nya aktörer möjlighet att leverera sina tjänster utan att behöva investera i egen infrastruktur.

Inledning

SSNf välkomnar att Näringsdepartementet tar sig an och studerar de brister som råder gällande den regulatoriska osäkerheten. Marknaden behöver långsiktiga och tydliga spelregler och inte ett stort mått av osäkerhet till följd allt för långa domstolsprocesser med oförutsägbara resultat. Det regulatoriska vakuemet som Näringsdepartementet beskriver i sin promemoria innebär att operatörer inte förlitar sig på att PTS beslut står sig efter överprövning, och att regleringen därmed inte får fullt genomslag. Långa domstolsprocesser ökar osäkerheten, vilket också innebär marknaden får vänta på vilket pris som gäller. Det innebär en osäkerhet kring vilka förutsättningar som gäller på marknaden och påverkar riskbedömningarna i de investeringar som aktörerna vill göra. Det är bra att Näringsdepartementet försöker lösa problematiken.

Yttrandet

SSNf har inte några detaljerade kommentarer av bättre prisreglering men betonar vikten av att undanröja hinder som försvårar utvecklingen och konkurrensen gentemot den dominerande aktören. SSNf kan se att det är tre punkter som förändras:

Det första är att kravet att ta fram föreskrifter för prismetod (LRIC) tas bort ur lagtexten.

PTS använder sig av en prisregleringsmodell, LRIC, som både upplevs och är i sin karaktär mycket komplicerad och teoretisk. Det bör påpekas att LRIC just är en modell som har stor vikt i att sätta reglerat pris på en marknad som agerar i verkligheten. En verklighet som karaktäriseras av snabb utveckling och stora investeringar. Denna modell har vid flera tillfällen ifrågasatts av operatörerna. LRIC-modellen som används i ett prisregleringssyfte måste förstås och kunna granskas av aktörerna på marknaden. Ingående parametrar måste synliggöras och hänsyn måste tas till den utveckling som branschen befinner sig i. Föreskriften för LRIC kan tas bort ur lagtexten.

Det andra är att det föreslås att PTS sätter priset i stället för att de som nu låter berörd operatör sätta priset och därefter genom tillsyn kontrollerar om det uppfyller de krav som PTS fastställt.

PTS konkurrensreglerande beslut har i hög grad överklagats. Framförallt gäller det beslut om tillsynsföreläggande eller tvistlösning. Det finns flera exempel på rättsprocesser där den dominerande operatören har vunnit i rätten. Rättsprocesser som ibland tagit flera år. SSNf har stadsnät och operatörsmedlemmar som drabbats av dryga efterdebiteringar som dominanten, då denne fått rätt och rättighet att kräva debiteringar i efterhand. Många av de små aktörerna har inte, som de stora, förstått behovet av att från början reservera sig för osäkra kostnader i sina bokslut. Det har gjort att vi sett små aktörer fått krav som närmar sig 15-20% av årsomsättningen och som i enskilda fall skapat både turbulens och likviditetsproblem.

Prisreglering i sig självt skapar osäkerhet om vilka investeringsförutsättningar som kan komma att råda över tid, förutom problematiken med utformningen av LRIC-modellen. Det räcker inte att det reglerade priset är känt på förhand om beslutet ändå leder till att investeringarna hämmas. SSNf ställer sig tveksamma till att osäkerheten på marknaden upphör med lagda förslag. Förvisso kommer proceduren förkortas då regulatören bestämmer prisnivån på förhand, men fortfarande kan ändring ske retroaktivt i domstol med mer än två år efter ett beslut. PTS är den reglerande myndigheten och har möjlighet att påverka regleringssituationen genom en god kvalitet i sina regleringsbeslut.

Riksrevisionsverket har i sin granskning¹ konstaterat att det finns flera tänkbara anledningar till att beslut överklagas. Operatörer kan vara övertygade om att PTS beslut är felaktigt, eller vara osäkra på det rättsliga läget och önska tydliggöranden via domstolsprövning. Riksrevisionen fann också att PTS kvalitetsgranskning av sina beslutsprocesser inte varit tillräcklig för att säkerställa att beslut utformats på ett korrekt sätt. PTS hade inte heller haft en tillräckligt väl fungerande rutin för att fortlöpande ta tillvara kunskap och erfarenheter från genomförda konkurrensreglerande besluts- och domstolsprocesser. Det är självklart viktigt för marknaden att myndigheten fortsätter sitt arbete att ytterligare förbättra kvaliteten i myndighetens beslut.

Den tredje ger PTS möjlighet att utöva tillsyn av hur aktörerna följer de förordningar mm som EU ger ut.

Självklart ska tillsynsmyndigheten kunna utöva tillsyn över efterlevnaden och införandeåtgärderna i av EU:s förordningar. Det är bra att tillsyns- och tvistlösningsbestämmelserna i LEK blir utformade så att PTS har möjlighet att ingripa och har rätt att få upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Slutligen

SSNf välkomnar att Näringsdepartementet tar sig an och studerar de brister som råder gällande den regulatoriska osäkerheten. SSNf håller med Riksrevisionen och att PTS kan påverka regleringssituationen genom en god kvalitet i sina regleringsbeslut, vilket PTS enligt Riksrevisionen redan påbörjat. Marknaden behöver långsiktiga och tydliga spelregler. Förslagen från Näringsdepartementet och PTS arbete med kvalitetsförbättringar är i rätt riktning.

SSNf saknar dock initiativet från Näringsdepartementet att i LEK minska den regulatoriska osäkerheten för de kommunalägda stadsnäten. SSNf har i en inlägga till Näringsdepartementet påvisat möjligheten att förbättra stadsnätets förutsättningar att kunna medverka till en positiv utveckling genom att skapa ett undantag i LEK.² Det har under senare år blivit tydligt att mindre stadsnät inte lyckas få tillräcklig volym i verksamhet och även att de inte har nödvändiga resurser för drift och underhåll³. SSNf har vid ett flertal tillfällen framfört behovet av en lagändring för att stadsnät ska kunna verka utanför den egna kommunen bland annat genom en inlägga till Näringsdepartementet

¹ Staten på telekommarknaden 2013, Riksrevisionen.

² http://www.ssnf.org/PageFiles/319/pm_kommunalverksamhet.pdf

³ Förstudie för strategiska analyser på områdena accessnät och samtrafik PTS-ER-2013:11.

2011. Även PTS är positivt inställd till förändringar som potentiellt skulle skapa väsentligt bättre förutsättningar för att bedriva stadsnätverksamhet i mindre kommuner.⁴

Med den tjänsteutveckling som sker och särskilt med hänsyn till den mobila utvecklingen är behovet större än någonsin att fortsätta utbyggnaden, särskilt i glesbygd men även i tätorter är en förtätning nödvändig. För Sverige är det viktigt att IT-infrastrukturen fortsätter byggas ut i snabb takt för att skapa goda möjligheter för invånarnas vardagsliv, för entreprenörskap, ett gott arbetsliv, en bra skola och även god tillgång till bra samhällelig eService.

IT-infrastruktur baserad på fiberoptiska kablar är en framtidssäker infrastruktur som successivt byggs ut i landet. Tack vare kommunala insatser, under slutet på 1990-talet och fram till 2005, finns det i Sverige en stomme av fiber som kan säkerställa konkurrenskraften och framtida marknads- och tjänsteutveckling. Den svenska modellen med stadsnäten behöver värnas om. Den har gett Sverige dagens tätposition.

Politiken måste säkerställa investeringsviljan och se till att utvecklingen inte avstannar för svenska aktörer samt att konkurrensen inte heller snedvrids. Stadsnäten måste även i fortsättningen kunna vara pådrivande i utbyggnaden av höghastighetsnät för att nå regeringens bredbandsmål.

Stefan Hedin
SSNf Ordförande

Mikael Ek
VD, SSNf

⁴ Förstudie för strategiska analyser på områdena accessnät och samtrafik PTS-ER-2013:11.